

De 70 ukene

Mål: Daniel 9 forutsier tiden og virksomheten for Jesu første komme.

Fokus: Daniel 9 forsikrer oss om at Jesus var Messias.

Innledning: Hvordan vet vi at Jesus var Messias? Profetiene. Daniel 9 er kanskje den mest fantastiske. Bakgrunn: Israel er bortført i Babylon, og Jerusalem ligger i ruiner. Dette skulle vare i 70 år. Daniel innser at tiden er inne for å få vende tilbake og ber om at Gud skal oppfylle løftet (Dan 9,1-4).

Da kommer engelen Gabriel til Daniel for å besvare Daniels bønn.

Dan 9,20-24 Hvor mange uker var tilmålt Israels folk for å slutte med sin overtredelse? Hvor mange dager er det?

Men tidsperioden er symbolsk. Vi må la Bibelen forklare for oss hva en dag tilsvarer...

Esek 4,6 Hva symboliserer en dag i Bibelens profetier? (**4 Mos 14,34**) "Alle lærere er enige om at disse er årsuker og ikke dagsuker." (Martin Luther, *Skriften*, 6:906)

Jesus henviser til denne profetien når han underviser Peter om hvor mange ganger han skal tilgi...

Matt 18,21-22 Hvor mange ganger skulle Peter tilgi sin bror? Med andre ord: "Vær like nådig mot din bror som jeg har vært mot Israel".

For å vite når Israels nådetid tar slutt må vi først vite når de begynner...

Dan 9,25a Når begynte de 70 "uker"?

Hele befalingen er nedtegnet i Esra 7,11-26. I versene før finner vi hvilket år den ble gitt...

Esra 7,6-8 Hvilket år tredde befalingen i kraft? Svar: høsten 457 f.Kr.

Profetien legger til flere detaljer om Messias...

Dan 9, 25 Hvem er den Salvete? Hvor mange år skulle det gå fra 457 f.Kr. til Messias skulle komme? Hvilket år havner man på da? (ingen år 0)

Når ble Jesus salvet til sitt offentlige oppdrag?

Apg 10,37-38 Hva ble Jesus salvet med?

Når kom den Hellige Ånd ned over ham på en spesiell måte?

Luk 3,21-23.1-2 Hvor gammel var Jesus da han ble døpt? Hvilket år var det? Svar: 27 e.Kr.

Var Jesus oppmerksom på at tidsprofetiene ble oppfylt?

Mark 1,15 Hva begynte Jesus å forkynne når han ble døpt? Hvilken tid?

Profetier → Evangeliet

Men profetien gir enda mer fantastiske detaljer...

Dan 9, 26a.27a Hva skulle skje etter dåpen ifølge profetien? Hva skulle Messias avskaffe i midten av den siste profetiske uken? Hvilket år er det? Jesu virket i akkurat 3 ½ år og deretter ble han korsfestet.

Da Jesus døde som Guds Lam ble GT sitt offersystem opphevet. Legg merke til følgende tekst...

Matt 27,51 Hva revnet da Jesus døde? Hva betydde det? (**Heb 10,1-10**)

F.eks.: "Min tid er ennå ikke kommet" (Joh 2,4; 7,30; 8,20; Mark 14,41)

Hva skjedde ved slutten av de 70 "ukene"?

Apg 7,51-60 Denne hendelsen fant sted i 34 e.Kr. Hvem talte Stefanus til?

Ville de lytte? Hva gjør de? Paulus omvendelse. Evangeliet til hedningene. Den kristne kirken tildeles forvaltningen av evangeliet (**Matt 21,43; 1 Pet 2,9-10**).

Profetien forteller om følgene av at Israel forkastet Messias...

Dan 9, 26b.27b Hva skulle skje med byen og helligdommen (tempelet)?

Jesus visste at dette skulle skje og gråt over byen...

Luk 19,41-44 Hva skulle skje med byen ifølge Jesus? Hvordan tok Jesus det?

Hva var årsaken til at byen skulle ødelegges? F.eks.: Rabbinske forbannelser.

APPELL Jødene tok ikke imot sin Frelser fordi de ikke forstod profetiene. Vi kan begå den samme feilen om vi forsømmer tidsprofetiene for vår tid. Er det ditt ønske å fortsette å studere Bibelens profetier og lære deg mer om Jesus?

VEDLEGG

SITAT

”Rabbi Samuel b. Nahamani sa i Rabbi Jonathans navn: Forbannet være deres ben som regner ut Messias komme.” (*Babylonian Talmud: Tractate Sanhedrin*, folio 97b, Soncino oppl. s.659)

”Daniel har klargjort kunnskapen om endens tid [Messias komme] for oss. Men ettersom de er forseglet så har de vise (rabbinerne) hindret utregningen av tiden for Messias komme så den ulærde befolkningen ikke kommer til å ledes vill når de ser at endens tid allerede har kommet uten at de finnes noe tegn på Messias.” (Rabbi Moses Ben Maimin, *Igeret Teiman*, kap. 3, s. 24, 1100-tallet)

Nærmere historiske fakta for de spesifiserte datoene.

457 f.Kr

Artaxerxes befaling om å gjenoppbygge Jerusalem var den siste av tre befalinger (**Esra 6,14**). Artaxerkses syvende regjeringsår = høsten 458 – høsten 457 f.Kr. Jødiske kalenderen, 5. Måned (Av) = tidlig høsten 457 f. Kr.

27 e.Kr.

Jesus ble født senest år 4 f.Kr (ettersom det var da kong Herodes døde). Om han ble født det året fylte han 30 år i år 27 e.Kr (det finnes ikke noe år 0). Det bekreftes også av datoen som Lukas spesifiserer (Luk 3,1). Tiberius begynte å regjere etter sin far Augustus død (19. august, 14 e.Kr). Det jødiske sivile nyttåret var i oktober. Jødene regner inklusivt, hvilket betyr at så lenge en del av en tidsperiode hadde opplevdes regnes det som et år.: Første året = august (14 e.Kr) – Oktober (14 e.Kr). Eks.: Om Kong Harald døde i november 2020 og ble etterfulgt av kronprins Haakon, ville Haakons første regjeringsår være 2020 (tross at han ikke regjerte et helt år).

31 e.Kr

Jesus ble døpt på høsten år 27 e.Kr. Deretter nevnes fire påsker i Johannes-evangeliet (**Joh 2,13; 5,1; 6,4; 13,1**). Den siste døde han i. Det innebærer at den siste påsken finner sted våren 31 e.Kr.

Den høytid som nevnes i Joh 5,1 forstår man er en påske siden det er den velferdshøytid som kommer først i kalenderen etter hendelsene i Joh 4 da Jesus sier at ”det ennå er fire måneder, og så kommer høsten”(v.35). Høsttiden innledes omkring påske (3 Mos 23,5-15). Altså finner Joh 4 sted en gang i desember/januar.)

34 e.Kr

For å datere Stefanus steining trenger man å se det i sammenheng med Paulus omvendelse. I Galaterbrevet forteller han sitt vitnesbyrd. I Gal 1,13-16 beskriver Paulus sin omvendelse. I **Gal 2,1-4** sier han at han ”fjorten år senere” besøker Jerusalem og menighetene igjen for å snakke om omskjærelsen. Med største sannsynlighet handler dette om rådet i Apg 15 som kan dateres til ca 49 e.Kr. 14 år tidligere blir 35 e.Kr. 34 e.Kr. er derfor en ganske rimelig dato for Stefanus steining – akkurat da de 70 ukene endte.